

årsstämma, valberedning,
hållbarhet, miljö, röstning,
miljö, korruption, styrelse,
mänskliga rättigheter, lev-
erantörer, jämställdhet

Sammanställning av årsstämmorna 2014

Carina Lundberg Markow, chef Ansvarsfullt ägande
Emilie Westholm, ställföreträdande chef Ansvarsfullt ägande
Nina Bönnelyche, bolagsanalytiker Ansvarsfullt ägande
Richard Torgerson, bolagsanalytiker Ansvarsfullt ägande
Eva Axelsson, Hållbarhetschef, KPA

Folksam

Innehållsförteckning

Introduktion	sidan 3
Frågor och svar på stämmorna:	
Alfa Laval	sidan 5
Arcam	sidan 5
Assa Abloy	sidan 6
Axis	sidan 6
Betsson	sidan 6
Boliden	sidan 7
Castellum	sidan 7
Electrolux	sidan 8
Ericsson	sidan 8
Faberge	sidan 9
Getinge	sidan 9
H&M	sidan 9
Hexagon	sidan 10
Holmen	sidan 10
Husqvarna	sidan 11
Ica Gruppen	sidan 11
Industrivärden	sidan 12
Intrum Justitia	sidan 12
Investor	sidan 12
JM	sidan 13
Kinnevik	sidan 13
Meda	sidan 13
Modern Times Group	sidan 14
NCC	sidan 14
Nordea Bank	sidan 14

Precise Biometrics	sidan 15
Saab	sidan 15
Sandvik	sidan 16
SCA	sidan 16
SEB	sidan 17
Securitas	sidan 17
Svenska Handelsbanken	sidan 18
Skanska	sidan 18
SKF	sidan 19
SSAB	sidan 20
Stora Enso	sidan 20
Swedbank	sidan 20
Swedish Orphan Biovitrum	sidan 21
Tele2	sidan 21
TeliaSonera	sidan 22
Trelleborg	sidan 22
Volvo	sidan 23

Introduktion

Förståelsen i världen för en hållbar utveckling förändras snabbt. När FN utformade millenniemålen kritiserades de inledningsvis för att vara utformade ur ett perspektiv som utgick från utvecklade länder. Trots detta innebär millenniemålen ett startskott för en hållbar utveckling där stater, företag och opinionsbildare världen över. Effekterna har inte uteblivit.

Uppgifter som samlats in av FN från olika länder visar att saker och ting verkligen har blivit bättre för många. Världen har minskat den extrema fattigdomen med hälften. År 1990 levde nästan hälften av befolkningen i utvecklingsländerna på mindre än 1,25 dollar om dagen. 2010 hade andelen sjunkit till 22 procent. Detta innebär att 700 miljoner färre människor nu lever i extrem fattigdom. Dessutom har tillgång till dricksvatten blivit bättre och malariainfektioner har globalt sett minskat.

Samtidigt har de globala utsläppen av koldioxid fortsatt att öka. 2011 års utsläpp ligger nästan 50 procent över 1990 års nivå. Miljoner hektar skog är förlorats varje år, många arter drivs närmare utrotning och förnybara vattenresurser blir knappare.¹

I juli 2014 lämnade FN:s arbetsgrupp för hållbara utvecklingsmål sitt förslag om nya mål till FN:s generalförsamling.² Här listas 17 mål som avser ekonomiska, sociala och miljömässiga dimensioner och som syftar till att förbättra människors liv samt att skydda planeten för framtida generationer. Bland målen läggs stor vikt vid barns rättigheter och klimatförändringarna. Förslaget betonar också vikten av att det inte endast är staterna ensam som ansvarar för en hållbar utveckling utan att det också vilar ett ansvar på samhället i övrigt som till exempel företagen.

Det är Folksamns uppfattning att ett företags styrelse bör sträva efter en långsiktigt hållbar utveckling som är oberoende av storlek och inriktning på företaget. Styrelsen har en viktig roll i att fastställa, övervaka och besluta om kort och långsiktig strategisk inriktning. Vi menar att detta skapar förutsättningar för en effektiv affärsmodell med relevant riskhanteringsstrategi. En styrelse som förmår hantera hållbarhetsfrågorna och anpassa dessa på kort och lång sikt till affärsstrategin, kommer att kunna påverka ledning och partners i rätt riktning och därmed vinna kunders och aktieägares förtroende.

Som ägare i börsnoterade företag följer ett ansvar. Ansvar för att företaget går med vinst, men också för hur företaget drivs, hur anställda behandlas och hur företaget agerar när det gäller frågor som miljö, mänskliga rättigheter och antikorruption.

Ledningen i ett bolag bär ansvar för sina beslut, men det är alltid ägarna som bär det yttersta ansvaret för bolagets resultat och aktiviteter. Det faller på ägarna att se till att företaget leds av kompetenta personer med god moralisk kompass. Misslyckas man med detta kan mycket gå fel.

Via sitt pensionssparande är allmänheten den viktigaste och största aktieägargruppen i Sverige. Pensionsspararna dominerar indirekt alla noterade bolag via sina fonder och sitt sparande. Dessa pengar benämns ofta som ”det ansiktslösa och ansvarslösa kapitalet”, det vill säga institutioner som på pensionsspararnas uppdrag arbetar med att förvalta kapital, men som gör det utan att ta ansvar för hur värden skapas. Som institutionell placerare på aktiemarknaden påverkar Folksam aktivt de företag som bolaget är ägare i. Folksamns kunder bryr sig om hur de företag vi investerar i hanterar hållbarhet. Därför engagerar vi oss i det. Folksam vill vara en aktiv ägare för att tillvarata Folksamns kunders

¹ <http://www.un.org/millenniumgoals/2014%20MDG%20report/MDG%202014%20English%20web.pdf>

² <http://sustainabledevelopment.un.org/focussdgs.html>

gemensamma intressen i ägarfrågor. Vi tror att en aktiv bolagsstyrning ger en ökad avkastning och bidrar till en långsiktigt god utveckling av kapitalmarknaden.

För våra kunder är ansvarsfulla investeringar viktigt och vi är engagerade i det som är viktigt för dem. En del av detta arbete handlar om att påverka bolagen att ta större ansvar i hållbarhetsfrågor. Därför har vi också ställt frågor som rör hållbarhet vid årsstämmor i de bolag där vi är ägare. Att ta ansvar för hållbarhetsfrågor gör företagen mer konkurrenskraftiga och långsiktigt ökar det både värdet på bolagen liksom på avkastningen. I förlängningen betyder det högre avkastning till Folksams kunder.

Folksam har under stämamosäsongen 2014 deltagit vid 42 årsstämmor. Målet var att delta vid samtliga årets bolagsstämmor där Folksam har innehav det vill säga 49 årsstämmor. Detta mål nåddes inte på grund av att vissa stämmor blev inställda, sjukdom och att vissa stämmor hölls samtidigt. Folksam var representerat i två valberedningar, Swedbank och Getinge. Förutom detta har Folksam varit involverat i en rad dialoger med bolagsstyrelser beträffande hållbarhetsarbete och belöningssystem. I de fall bolagen inte har hört sammat Folksams synpunkter har vi valt att rösta emot belöningssystemen. Under 2014 deltog vi även vid en utländsk stämma; Stora Enso i Helsingfors. Detta för på grund bolagets starka svenska koppling och de anklagelser om barnarbete som riktats mot bolaget.

I denna rapport kan ni läsa samtliga frågor som Folksams ställde vid dessa årsstämmor. Vi har ställt frågorna till bolagens verkställande direktör och vi har skrivit ned svaren som vi uppfattat dem.

Ytterligare information om Folksams närvaro på årsstämmorna 2014 finns på bloggen "En katt bland hermelinerna" www.agarstyrning.folksamblogg.se och även gruppens twitterkonto där ni kan läsa tweets skrivna direkt från årsstämmorna under profilen @etikkatten.

Frågor och svar till årsstämmorna:

Alfa Laval

Fråga: Jämställdhet och mångfald är en del av de mänskliga rättigheterna. Men jämställdhet och mångfald handlar också om pengar. Det finns många studier som exempelvis visar att diversifierade grupper fattar bättre strategiska beslut och samarbetar bättre. Jämställda företag har också lättare att attrahera och behålla kompetens. För oss som investerare handlar det i förlängningen även om högre avkastning.

Jag undrar om vd kan berätta om jämställdhetsarbetet inom Alfa Laval. I hållbarhetsrapporten kan man se att över 80 procent av de anställda är män. Hur ser strategin ut? Finns det några goda exempel?

Svar: Vd svarade att det finns ett fortsatt stort fokus på jämställdhetsarbetet. Som exempel nämnde han Alfa Lavals så kallade Impact programme, som tagits fram i syfte att fungera som stimulans åt de kvinnor som har potential att utvecklas till ledare inom företaget. Inom två år efter avslutat program har 80 procent av deltagarna gått vidare till högre befattningar inom företaget. Vd berättade också att målet är att andelen kvinnor på ledande befattningar skall öka från dagens 16 procent till 19 procent. Bakgrunden till detta mål är att andelen kvinnor idag uppgår till 19 procent totalt i bolaget.

Arcam

Fråga: Ni skriver i er årsredovisning att hållbarhet är en integrerad del i verksamheten och jag har försökt hitta mer information om det på exempelvis hemsidan men inte funnit så mycket. Kan vd berätta mer om hållbarhetsarbetet? Vilka policier och riktlinjer finns exempelvis på plats för att styra detta och hur arbetar ni med att säkerställa att era underleverantörer tar ansvar för dessa frågor?

Svar: Det är ett enormt stort område som täcks in i denna fråga. Men vad gäller vår verksamhet så är energi- och materialeffektivitet en del av produktionen i sig. Våra produkter minskar förbrukning av både energi och material. Airbus har exempelvis gjort en undersökning av detta och kommit fram till att vår metod leder till det. Självklart arbetar vi med detta men vi är ett så pass litet bolag att jag ärligt måste säga att vi inte har någon egen stab som dagligdags arbetar med detta utan vi ser det som en daglig del av verksamheten.

Assa Abloy

Fråga: De senaste åren har korruption aktualiserats av flera anledningar. Exempelvis genom ny svensk mutlagstiftning som trädde i kraft sommaren 2012. Assa Abloy har en tydlig antikorrupsionspolicy och jag undrar om vd kan berätta lite mer om den. Hur implementeras och följs den upp? Hur utbildas exempelvis personalen?

Svar: Vi har ett utbildningsprogram för 6 000 relevanta anställda som arbetar med koppling mot kund eller som kan vara utsatta på annat sätt. Vi mäter att utbildningen genomförs och alla nyanställda ska genomgå denna. Vi mäter även i efterhand med enkäter till alla som varit med. Dessutom har vi olika träningsområden med case. Medarbetare över en viss nivå får regelbundet skriva under på att det inte förekommer korruption. Nyligen informerade vi våra partners om att vi har nolltolerans. I ett par fall har vi fått kliva av affärer och detsamma gäller uppköp. Vi har i stort sett avstått från affärer i Ryssland eftersom det är så pass orena affärer i det landet. Där har vi endast Abloy med egna anställda.

Axis

Fråga: Hur arbetar Axis med uppföljning av hållbarhetsarbetet hos era leverantörer; vilka är utmaningarna, hur sker uppföljningen och vad händer med de som inte klarar Axis krav?

Svar: Vid ett första besök hos leverantörer medvetandegör vi dem om vilken påverkan de har. Att det är rätt lätt för dem att mäta och visa på vilken påverkan som finns. Vi upplever inte att det finns något motstånd mot detta hos leverantörerna. Vid återbesök är det viktigt att det som Axis en gång godkänt inte ska glida iväg. Idag kan vi se tendenser till att bolag som nått en god nivå inledningsvis kan glida iväg när det gäller till exempel skyddsutrustning. Det finns exempel på där vi uppnått förändring och förbättring hos leverantör, vilket vi också vill. Det finns också exempel på när vi behövt lämna en leverantör. Oftast räcker det dock med att hota om att lämna.

Betsson

Fråga: I er Code of Conduct kan man läsa att ni har ett behov av etiska riktlinjer och att ett ansvarsfullt spelande är er viktigaste komponent i ert hållbarhetsarbete. Ni arbetar med en oberoende certifiering men har även tagit antagit en bredare agenda med fokus på antikorrusion, miljöarbete och mänskliga rättigheter. Det är bra. Min fråga till vd blir om ni har övervägt och i så fall när Betsson vill ta steget in i Global Compact och ansluta sig till de tio principerna för hållbart företagande?

Svar: Vi har precis anställt en CSR-ansvarig som kommer att börja under året och som får titta på huruvida vi ska ansluta oss till Global Compact eller inte.

Boliden

Fråga: Hur arbetar Boliden med att förebygga korruption? Vilka policies finns, hur utbildar Boliden sina anställda och hur kan de anställda larma om de upptäcker några oegentligheter?

Svar: Frågan går in under allmän hållbarhetsfråga om miljö och säkerhet. Övergripande för dessa är att gör man fel så kostar det mycket. Boliden följer internationell lagstiftning och har egna regler som utvecklar dessa. 150 chefer genomgått antikorrupsionsutbildning och samtliga anställda har genomgått en webbutbildning i ämnet. Det råder nolltolerans mot korruption och den anställde som vill anmäla en fråga gör det till chefsjuristen.

Castellum

Fråga: De senaste åren har korruption aktualiserats av flera anledningar. Castellum tar upp mutor i sin uppförandekod men i övrigt är varje dotterbolag ansvarigt. Kan vd beskriva hur ni följer upp dotterbolagens arbete mot korruption? Jag undrar också om ni övervägt att införa en koncerngemensam policy mot korruption? Jag undrar även om de lärlingar som ni tar in, kan vd berätta mer om det initiativet?

Svar från vd: Korruption är en viktig fråga för oss och jag har tillsammans med styrelsen och revisorer sett över de risker som finns och gjort en kartläggning. Det finns inget beslut kring policy för hela koncernen, vi får återkomma med det.

Ordförande tog sen ordet: Jag vill även säga att vi är medvetna om att vi verkar i en bransch med vissa risker i dessa avseenden och är helt på det klara med att det är nolltolerans som gäller korruption.

Vd svarade därefter även kort om lärlingarna: Det finns ett stort engagemang i organisationen för detta och vi vill naturligtvis ta in så många som möjligt men måste samtidigt se över så att vi kan göra det utan att belasta organisationen för mycket.

Electrolux

Fråga: Olycksfrekvensen hos er har sjunkit från 2,5 till 1 per 200 000 per arbetstimmar. Hur har ni gjort för att uppnå denna signifikanta minskning? Kan ni se en koppling mellan sjunkande antal olyckor och ökad produktivitet eller kostar säkerhet pengar?

Ni har en omfattande kontroll av era 3 000 underleverantörer som alla omfattas av Electrolux uppförandekod. En vederhäftig kontroll visar på vilka risker som finns och hur de förändras över tid. Hälsa och säkerhet samt miljörelaterade områden har genererat flest anmärkningar i er interna granskning. Grova övertramp som underårig arbetskraft, diskriminering och tvångsarbete upptäckts i liten omfattning. Min andra fråga rör hur ni hanterar en situation när till exempel underårig arbetskraft upptäcks?

Svar: Vd svarade att kvalitet, säkerhet och bra förhållanden på arbetsplatsen samverkar och samvarierar. Är man bra på ena området är man bra på det andra. Hållbarhet ger bättre produkter och högre lönsamhet.

Få fall av grova övertramp är rapporterade men de kan inträffa. När Electrolux upptäcker denna typ av problem tar de omedelbart tag i saken. Barnet ska tas från arbetsplatsen omedelbart. De kräver också av underleverantörerna att de hanterar barnet och dess familj så att skolgången kan avslutas utan att det blir en ekonomisk katastrof för familjen. De fall Electrolux har haft har varit i Kina och det har gällt barn strax under sexton år.

Ericsson

Fråga: . Ni säger att det finns en kvinnlig kompetensreserv men det verkar ändå inte som om ni har lyckats ta tillvara denna möjlighet. Antalet linjechefer och ledningspersoner har endast ökat marginellt och ni har satt ett mycket försiktigt mål om en tredjedel kvinnor till 2020. Även om detta mål ligger inom räckhåll så kommer ni inte att nå det med dagens ökningstakt. Vad kommer ni att göra åt detta? Vad är det för hinder som vd kan se för att ta tillvara kvinnoreserven och vad kan det innebära för Ericsson om ni inte lyckas?

Svar: Man behöver mångfald för att kunna driva affären i en snabb förändringstakt. För oss som är beroende av innovation konkurrerar vi även om kompetens. Målet, en tredjedel kvinnor, är ambitiöst och Ericsson lägger stor vikt att nå detta mål.

Beträffande belöningssystemet så anser vi att programmen bidrar i högre grad än tidigare till ett långsiktigt värdeskapande bland de anställda. Vi kommer därför att stödja två av de tre föreslagna delarna.

Fabege

Fråga: I er hållbarhetsredovisning kan man läsa att 78 procent av era kunder upplever att Fabege arbetar aktivt med hållbarhetsfrågor. Kan vd berätta lite mer om hur ni definierar hållbarhet och vilka krav och förhoppningar som kommer från era kunder när det gäller hållbarhetsfrågor? Jag undrar även om vd kan berätta lite om vilka utmaningar som finns där Fabege idag inte kan leverera allt det som kunden vill ur hållbarhetsperspektiv

Svar: Det handlar om att vara långsiktigt hållbar och ansvarstagande. När frågan kommer till kundkrav så handlar det om miljöklassade och certifierade fastigheter, gröna hyresavtal men kanske främst spårkommunikationer till de områden där vi finns. Vad gäller framtiden och utmaningar där vi idag inte kan leverera, så handlar det om teknik för passivhus eller kommersiella fastigheter. Det handlar också om fortsatt kontroll av underleverantörer.

Getinge

Fråga: Vi har tidigare haft synpunkter på Getinges rapporteringskvalitet och det har skett vissa förbättringar men vi saknar att hållbarhetsfrågor redovisas på ett tydligt och konsistent sätt. Kommer Getinge att införa GRI Global Reporting Initiative eller liknande under 2014? Vi undrar även över krav på underleverantörer; ni säger att ni ställer hållbarhetskrav på dessa men hur följer ni upp att kraven följs? Vad händer om de inte följs?

Svar: Getinge började med hållbarhet för en tio-tolv år sedan. Det fanns då det en massa olika system och riktlinjer och en hel del konsulter som ville tjäna pengar. Vi har dock gått vår egen väg. Hållbarhet är viktig för oss och vi inser nu att det kan vara dags att rapportera detta på ett mer systematiskt sätt. Hur vi kommer att göra kan jag inte ännu säga, om vi ska gå med i GRI eller ej. Men mer systematisk uppföljning kommer.

Svaret på andra frågan är att Getinge har krav tydligt inskrivna i leverantörsavtalen och detta följs upp både av kvalitetskontrolleras och leveranskontroller. Getinge ligger under FDA U.S. Food and Drug administration regelverk vilket gör att stort fokus läggs på detta.

H&M

Fråga: H&M har tidigare haft en policy från 2009 om att inte handla varor från Burma och att detta inte skulle ske förrän situationen för mänskliga rättigheter i landet hade förändrats. Nu har mycket positivt hänt i Burma och ni har därför påbörjat ett arbete för att handla från landet. Kan vd berätta mer om detta? Hur har ni gått tillväga för att bedöma situationen och hur går ni tillväga för att säkerställa att mänskliga rättigheter inte kränks?

Svar: Det stämmer att vi påbörjat produktion i liten skala. Innan vi går in i ett nytt land så görs en riskanalys över affärsrisker och hållbarhetsrisker. Vi har haft kontakt med bland annat svenska Burmakommittén, ILO, Näringslivets Internationella Råd och alla är eniga om att det är bra för landet att vi kommer dit och att det driver landet åt rätt håll. Produktionen sker i dagsläget i liten skala i tre fabriker av tre leverantörer ägda av kineser vi känner sedan tidigare. De känner väl till våra krav och har levt upp till dem, så vi känner oss trygga med det.

Hexagon

Fråga: Hur arbetar Hexagon med att förhindra korruption inom bolaget? Hur utbildas de anställda i dessa frågor och finns det någon whistleblowerfunktion?

Svar: Självklart kan problem uppstå men Hexagon har en uppförandekod som inte bara gäller för anställda utan även för agenter och distributörer. Vi genomför årligen utbildningar för 130 chefer som inte bara måste genomföra utan även skriva under på att de har förstått. Det finns en whistleblowerfunktion, eller ”skvallertratt”, som chefsjuristen är ansvarig för. Man kan vara anonym när man använder den.

Holmen

Fråga: I er hållbarhetsredovisning kan man läsa om ert arbete med leverantörsledet och att ni under året 2013 infört en ny uppförandekod för leverantörer. Hur ser vd på det fortsatta arbetet med leverantörsledet och spårbarhet av ansvarsfullt skogsbruk som FSC-certifieringar? Hur stor del av egna ägda skogar är FSC-certifierade? Vilka utmaningar har ni i leverantörsledet och hur möter ni dem nu och i framtiden, här i Norden och Baltikum, det gäller då inte bara FSC-certifiering utan även t. ex korruptionsrisken?

Svar: Alla skogar är FSC eller PEFC* certifierade och vi har tidigt bedömt att det är avgörande att satsa på det. Vår nya uppförandekod inkluderar mänskliga rättigheter, miljö och korruptionsfrågor. Arbetet aktiveras nu med antikorrupsionspolicy och kommer att inkludera stickprovskontroller. Det är en utmaning med spårbarhetscertifikat men det kräver vi och vi vill att alla leverantörer har samma nivå på ansvarsfullt skogsbruk som vi själva.

*FSC = Forest Stewardship Council, PEFC = Programme for the Endorsement of Forest Certification schemes

Husqvarna

Fråga: I hållbarhetsredovisningen kan man läsa att majoriteten av er verksamhet är lokaliserad i länder med en lägre risk för korruption men att tillverkning och utvidgning av verksamheten till lågkostnadsländer skulle kunna öka risken. Därför har Husqvarna exempelvis stärkt utbildningen i uppförandekoden både för anställda och leverantörer. Hur bedömer ni dessa korruptionsrisker och hur ni arbetar för att hantera dem? Vilka åtgärder vidtar ni i det fall ni finner något som bryter mot er uppförandekod?

Svar: Våra affärspartners är småföretag och vi har få direkttransaktioner med stater och större bolag som brukar vara mer utsatta för korruption. Vi tittar även på länder, vissa är mer utsatta än andra. Vi ser även på betalningssätt, ska det ske som vanligt eller på annat sätt? Vi är beredda på att det förekommer korruption och vill inte uppträda blåögt. Vi har antikorrupsionspolicy inskrivet i uppförandekoden men har även en intern antikorrupsionspolicy. Vi talar med anställda, leverantörer och kunder om detta och utbildar dem i frågan. Kontrollerar det hela gör vi genom whistleblowersystem, rutiner och genom att granska annan information. Om vi upptäcker något så avskedar vi personalen som gjort sig skyldig till detta och om det handlar om en leverantör som försökt muta eller gjort det så säger vi upp avtalet. Vi rapporterar löpande om detta till ledning och styrelse och rapporterar som du sett även i hållbarhetsredovisningen.

Ica Gruppen

Fråga: Det är tydligt att Ica Gruppen har identifierat kopplingen mellan hållbarhet och god affär. Det framgår inte minst när man läser er hållbarhetsredovisning. Men trots att det mesta ser ut att vara bra händer det tyvärr att det sker avsteg från såväl uppförandekoder som lagar. Jag undrar om vd kan berätta lite grand om vilka möjligheter era medarbetare har att rapportera kring detta genom företagets whistleblowerfunktion. Kan de göra det anonymt, var hamnar i så fall dessa frågor och vem ansvarar för dessa frågor i koncernledningen?

Svar: Det finns en whistleblowerfunktion inom Ica Gruppen. Det är en möjlighet för våra anställda att om man ser något som man inte tycker är rätt kan man slå larm på ett anonymt sätt. Det är en funktion som rapporterar till internrevision. Dit kommer samtalen. Funktionen ligger direkt under styrelsen och frikopplad från ledningen. Finns ett väl fungerande whistleblowersystem på plats i Ica Gruppen för att hantera tråkigheter som skulle kunna hända ute i organisationen.

Industrivärden

Fråga: Ni skriver på er hemsida att Industrivärden i egenskap av långsiktig aktiv ägare har en mångårig kultur av hållbarhetsorienterat ansvarstagande. Vidare att hållbart företagande är en naturlig förutsättning för långsiktigt värdeskapande och att ni ser frågor som miljöhänsyn, mänskliga rättigheter och affärsetik som viktiga aspekter i innehavsbolagens verksamheter. Trots detta så har ni själva inte anslutit er till FN:s Global Compact, som just handlar om dessa frågor. Är det inte dags även för er att ompröva ert beslut att stå utanför Global Compact? Exempelvis Investor skrev under principerna tidigare i våras.

Svar: Vi verkar för hållbarhetsfrågorna i våra innehav och samtliga bolag ligger långt fram. Global Compact är viktigt men vi har 30 anställda och ser det som viktigare att våra bolag är med, vilket de är. Att skriva under för oss skulle vara mer av en symbolhandling än något annat.

Intrum Justitia

Fråga: De senaste åren har korruption aktualiserats av flera anledningar. Exempelvis genom den nya svenska mutlagstiftning förra året och den engelska UK Bribery Act. Jag undrar om vd kan berätta hur Intrum Justitia har hanterat den nya lagstiftningen och hur ni arbetar mot korruption?

Svar: Intrum Justitia har tagit hänsyn till lagstiftningen även UK Bribery Act. Företaget har en hotline-funktion, en extern struktur där var och en kan göra anmälningar via webb eller ringa in och mankan vara anonym om man önskar. En årlig undersökning genomförs för att se om medarbetarna har läst företagets code of conduct och förstått innehållet.

Investor

Fråga: Ni säger att ni stödjer principerna i OECD Guidelines for Multinational Enterprises och Investor har dessutom undertecknat FN:s ramverk Global Compact. Min fråga till vd rör hur detta krafttag när det gäller hållbarhet har tagits emot internt. Har ni fått några reaktioner? Min andra fråga gäller ansvaret som ägare. Eftersom Investor sitter i många valberedningar undrar jag om hållbarhetsfrågorna också är en viktig fråga i den rekryteringsprocessen.

Svar: Vd svarade att för oss är finansiell utveckling starkt sammankopplad med hållbar utveckling. Det är så att säga samma andas barn. Det är viktigt för oss att vara konkurrenskraftiga. Investor är inte så formalistiska av sig men det genomsyrar arbetet på alla plan även valberedningsarbetet.

JM

Fråga: Det senaste året har JM infört ett nytt system för hållbarhetsvärdering av leverantörer. Jag undrar om vd kan berätta mer om det här arbetet? Hur många leverantörer revideras och vilka konsekvenser har och kan dessa revisioner få?

Svar: Vi skickar ut en webbenkät till 1 000 av de leverantörer vi har ramavtal med. Sedan har vi ytterligare kontakt med ett 20-tal. Därefter gör vi revisioner på plats hos 2-4 stycken. Förra året var det i Italien och på Taiwan. Det är en extern granskare som gör besöken. Leverantörerna får en åtgärdsplan för att komma tillrätta med problemen och kan de inte visa att de gör det så kan vi avsluta avtalen. I Italien visade revisionen att våra krav följs. På Taiwan behöver vi komma tillbaka. För två år sedan var vi nog de första i Europa att besöka en kakel- och klinkerfabrik som levererar till en av våra leverantörer. De skulle återkomma men gjorde aldrig det. Det var problem med barnarbete och arbetsmiljö. De valdes bort från vår leverantör efter det. På det sättet arbetar vi.

Kinnevik

Fråga: Ni skriver i er hållbarhetsrapport att ” Kinnevik har tagit fram tydliga instruktioner för hur bolaget förväntar sig att portföljbolagen ska arbeta med CR-frågor inom socialt ansvarstagande, miljöhänsyn och etik”. Kan vd berätta lite om vilka instruktioner som ni ger era portföljbolag, vilka som är de största hållbarhetsutmaningarna som era bolag står inför och hur ni följer upp detta?

Svar: Kinnevik påverkar bolagen genom att de sitter med i de CR-kommittéer som finns i bolagen. Det finns policies och riktlinjer för de bolagen att följa. Det finns en medvetenhet om att det finns risker på emerging markets.

Meda

Fråga: Risk för korruption finns tyvärr överallt och sätter konkurrens och transparens ur spel. Hur arbetar Meda för att förebygga korruption i den egna verksamheten? Vilka system finns på plats, hur utbildas personalen i dessa frågor och vilka möjligheter anställda har att slå larm om att mutor eller annan korruption förekommer?

Svar: Grunden utgörs av Medas etiska regler. En ny version av dessa regler kom under 2013 och där har vi utvecklat avsnittet om korruption. Det finns sedan dess en förstärkt implementering i organisationen och kräver att de anställda inte bara får den till sig utan också förstår och skriver under. Reglerna innefattar ett whistleblowersystem som gör det möjligt för de anställda, och övriga, att larma. Meda tittar aktivt på korruptionsfrågan i länder vi går in i och även de länder där det finns förhöjd risk. Trots dessa två fokusområden lovar vi att fortfarande hålla koll på övriga marknader också.

Modern Times Group

Fråga: Risk för korruption finns tyvärr överallt och sätter konkurrens och transparens ur spel. Kan vd berätta hur MTG arbetar för att förebygga korruption i den egna verksamheten? Vilka system finns på plats, hur utbildas personalen i dessa frågor och vilka möjligheter anställda att slå larm om att mutor eller annan korruption förekommer.

Svar: MTG har en antikorrupsionspolicy som gäller i alla länder. Alla gåvor som värderas högre än 30 euro ska rapporteras. Det råder en nolltolerans mot korruption och detta utbildas alla i. De som är verksamma i länder eller affärsområden med förhöjd korruptionsrisk får ytterligare utbildning och träning. Det finns en whistleblowerfunktion som går att använda anonymt.

NCC

Fråga: NCC planerar att öka inköp från utomnordiska leverantörer från sex procent av alla inköp till 25 procent i framtiden; vad får detta för konsekvenser för NCC:s kontroll av hållbarhet hos leverantören och vad händer med leverantörer som inte lever upp till NCC:s krav?

Svar: Detta är en mycket relevant fråga. Direktinköp internationellt är faktiskt de inköp som är tryggast då de är utan mellanled och sköts av folk på plats. Vi gör även egna revisioner och är även medlemmar i organisation som ser till att de leverantörer vi använder följer regler och avtal. Vi följer detta noga. Den oro som finns är när vi handlar i andra led och alltså inte har direktkontroll. Vi gör egna direktrevisioner för att se till att man följer regler och lagar och att de även följer NCC:s krav för arbetstagares rätt att fritt kunna organisera sig.

På följdfråga från Folksam om vad som händer med bolag som inte klarar av att leva upp till NCC:s krav, så blev svaret kort och gott att de leverantörerna åker ut.

Nordea

Fråga: Hållbarhet handlar för en bank som Nordea om att vara tydliga i vilken kontroll man gör av sina kunder och var pengarna som sätts in kommer ifrån. Det finns här en moralisk aspekt men även en finansiell aspekt i de böter som åläggs banker som överträder regelverket. Enligt Nordeas CSR rapport förekom det under 2013 ett antal fall där dessa frågor aktualiserades. Kan vd berätta mer om detta samt vilka åtgärder ni vidtagit för att i framtiden öka kontrollen? Jag undrar även hur många kunder eller hur stora summor som man hittills har identifierat som är hänförliga till misstankar om penningtvätt

Svar: Nordea är en bank som tar dessa frågor på stort allvar. Som du nämnde så har det förekommit ett antal situationer då detta har aktualiserats. Vi har idag program och system på gång för att ytterligare hantera detta. Värt att poängtera är att Nordea inte har utbetalat några svarta pengar, det är inte det vi har fått kritik för utan det gällde annat. Nordea är också en bank med tio miljoner kunder vilket gör att detta är en fråga som är svår men nödvändig att ta itu med. Jag bedömer att vi har bra koll.

Precise Biometrics

Fråga: Ni är verksamma i en bransch där hållbarhetsriskerna består i allt från materialet som ni använder frågor om arbetsförhållanden till integritetsfrågor kring era produkter. Tyvärr saknar vi en hel del information om vilka hållbarhetsrisker som ni bedömer att ni har att hantera. Ni skriver i årsredovisningen om er Code of Conduct, om er etik och bolagets ansvar men nämner inte mycket om hur ni implementerar detta i verksamheten eller följer upp dessa frågor.

Ett bra sätt att få hjälp med detta och få alla bitar på plats är att skriva under FN-initiativet Global Compact. Det har många av era branschkollegor gjort och innehåller tio principer om mänskliga rättigheter, arbetsrättsliga frågor, miljö och korruption riktade till företag.

Min fråga till vd är dels om han kan se att Precise Biometrics skriver under Global Compact, dels om han kan berätta lite grand om hur ni hanterar de hållbarhetsutmaningar som finns i den egna verksamheten såväl som hos leverantörer.

Svar: Vi har ganska omfattande guidelines i linje med Global Compact, ILO etc. Vi skriver in dessa i avtal med partners. Vardagen, hur vi reser och betar oss, är också viktigt och vi försöker hålla en medvetenhet kring dessa frågor. Ett undertecknande av Global Compact ska tas under övervägande. Bolaget är ganska litet men vi ser detta som en viktigt punkt.

Saab

Fråga: Saabs arbete för att jämna ut skillnaderna mellan könen har uppmärksammats även utanför industrin och internetsöker man på Saab och jämställdhet så kan man läsa om lyckade satsningar, glada medarbetare och fina utmärkelser till Saab. Jag undrar om vd kan berätta lite om de effekter som man kan se av dessa satsningar och hur ni kommer att fortsätta med detta arbete i framtiden. Jag undrar också när det mål som man har satt på den svenska marknaden, att 30 procent av cheferna ska vara kvinnliga, ska börja gälla globalt och på alla marknader?

Svar: Jämställdhet är affärsmässigt lönsamt. Saabs attraktionskraft hos kandidater ökar om de ser att det är ett jämställt företag och det sprids om det inte fungerar. Samma mål om antalet kvinnliga chefer gäller för Sverige som internationellt. I USA är 50 procent av lönesättande chefer en kvinna. 25 procent är det i Sverige och 17 procent på de andra marknaderna.

Sandvik

Fråga: Jag skulle vilja be vd berätta mer om hållbara affärer det vill säga hur ni ser på er roll i värdekedjan och hur ni arbetar för att hantera affärsrisker kopplade till mänskliga rättigheter och om det finns en finansiell upp- eller nersida i det arbetet?

Svar: Sandvik finns i många svåra länder. Företaget för en ständig dialog med kunder och leverantörer om hållbarhet. Genom att arbeta med leverantörsrevisioner, utbildningar med mera bidrar Sandvik till att utveckla samhällen där vi verkar. Jag kan bara se en finansiell uppsida.

SCA

Fråga: SCA är bra på att koppla hållbarhet till affären men trots att det mesta ser ut att vara bra händer det tyvärr att det sker avsteg från såväl uppförandekoder som lagar. Jag undrar om vd kan berätta lite grand om vilka möjligheter era medarbetare har att rapportera detta vidare. Kan de göra det anonymt, var hamnar i så fall dessa frågor och vem ansvarar för dessa frågor i koncernledningen?

Jag har även en fråga om returpapper. Returpappersverksamheten har under året ifrågasatts bland annat på grund av att råvaran, det vill säga det återvunna pappret, i vissa länder samlas in under former som är mycket riskfyllda. Hur kan SCA följa upp att det returpapper ni använder samlas in under acceptabla former och att inte barn eller underåriga är involverade i verksamheten?

Svar: Det finns ett whistleblowesystem som leder till CSR-ansvariga och till en CSR-kommitté. Detta är allvarliga saker och SCA vill ha bra input från medarbetarna. Det finns möjlighet att vara anonym men man föredrar att personer uppger vilka de är så att man kan återkoppla till dem. Vd har dessutom en internblogg som heter "Jan online" där anställda kan nå honom utan mellanhänder. SCA polisanmäler allt som kan vara brottsligt och det råder total nolltolerans, vilket alla medarbetare känner till.

Angående returpapper så är kontakten med underleverantörer en levande materia och något som man aldrig blir färdig med. SCA har tydliga krav på underleverantörer och de måste följa SCA:s Code of Conduct. Kan inte hålla koll på alla hela tiden, men SCA genomför regelbundet revision av underleverantörer. Finns det fel, så måste underleverantören själv korrigera detta för att inte förlora avtalet.

SEB

Fråga: SEB har en modell för att säkerställa ansvarsfulla inköp och krav på underleverantörer. Jag skulle gärna vilja höra hur ni har identifierat de med hög risk ur ett hållbarhetsperspektiv? Hur kommer ni att följa upp och hantera dessa? Jag undrar även i vilken utsträckning ni använder standardiserade system som ISO 14001 eller EMAS? EMAS (Eco Management and Audit Scheme) är EU:s miljölednings- och miljörevisionsordning. Om ni gör det hur stor del av bankens verksamhet är certifierat?

Svar: Underleverantörer som inte motsvarar SEB:s högt ställda krav avvecklas. SEB ställer extra höga krav på de leverantörer med hög risk och lägger en hel del kraft på att följa upp dessa. Svaret på den andra frågan är att SEB inte är certifierade. Vd säger att de är försiktiga med att tala om hur bra de är på hållbarhet.

Securitas

Fråga: Folksam har tidigare ställt frågor om arbetstider och arbetsvillkor, i exempelvis Indien där praxis för arbetstid inte varit densamma som lagstiftningen. Vi har då fått veta att ni arbetar aktivt med detta och att flera av era kunder, men inte alla, accepterat att lagstiftningen ska följas även om det innebär en högre kostnad. Hur ser det ut i Indien i dagsläget när det gäller detta?

Jag har också en fråga angående arbetsplatsolyckor. I er årsredovisning som för första gången bygger delvis på GRI, Global Reporting Initiative, så redovisar ni siffror baserade på 70 procent av de anställda. Totalt dog åtta personer på grund av arbetsrelaterade olyckor förra året. Vad var anledningen till dessa dödsfall och hur arbetar Securitas för att få ner antalet arbetsplatsolyckor?

Svar: I Indien ligger det legala ansvaret på Securitas kunder vilket i sig gör det hopplöst för bolaget att själva betala. En stor del av portföljen i Indien är numera allt oftare multinationella företag som har mycket större förståelse för problematiken. Securitas arbetar med internationella fackliga organisationer. Det har blivit bättre men det är inte så bra som det borde vara.

De åtta dödsolyckorna är åtta för många, de ska vara noll. Dödsfallen har olika orsaker. Exempelvis blev en väktare ihjälkörd av en rattonykter förare i USA, en person klämdes till döds. I Sydafrika och Turkiet överfölls väktare av kriminella gäng. Det ligger i sakens natur att det händer saker. Men vi kommer rapportera bättre om detta och även vad som görs.

Svenska Handelsbanken

Fråga: Jag har en fråga om hållbarhet vid kreditgivning. På er hemsida skriver ni att ”externa bedömare ofta lyfter fram bankers indirekta miljöpåverkan, det vill säga möjligheten att vid kreditgivning styra kunders agerande i exempelvis miljöfrågor”. Handelsbanken menar dock att bankens möjlighet att påverka kundernas agerande är relativt begränsad och i årsredovisningen uttrycker ni det som att det ytterst är kunden som är fullt ansvarig för sin verksamhet och hur den bedrivs.

Det kan ju tyckas självklart, men det här med ansvar och var gränserna går har förflyttats de senaste åren. Att företag ska ta ansvar för vilka som arbetar hos underleverantörer ses idag som en självklarhet. Likaså har FN:s Guiding Principles från 2011 gjort det tydligt att ett företag alltid bär ansvar för mänskliga rättigheter i sina affärsrelationer, oavsett om det är kunder eller leverantörer det handlar om. Jag undrar om vd kan utveckla hur ni resonerar kring ert ansvar i kreditgivningen och hur kreditbedömningen görs sett till hållbarhet. Har hållbarhetsfrågor någon gång satt stopp för en kreditgivning och vad berodde det hela på då?

Svar: Vi lämnar inte krediter till låntagare som inte kan återbetala sina lån. På så sätt skyddar vi dem, oss själva, aktieägarna och banken. På våra marknader finns lagstiftning som reglerar hållbarhetsfrågor och självklart nekar vi krediter till företag som bryter mot lagar. Utöver det så har jag själv varit med och sagt nej till krediter i företag som det funnits frågetecken för om hur man agerar, exempelvis vid pornografi eller gränsat till det, vid skatteplanering, penningtvätt. Vi har lämnat engagemang eller inte fortsatt tidigare engagemang i tobaksindustrin och även lämnat i fall där det saknats kollektivavtal och fackliga rättigheter. Det sätt vi kan påverka på är genom att neka krediter. Vi har skrivit lite om detta i årsredovisningen men vi kanske ska utveckla det lite mer till nästa år.

Skanska

Fråga: Kan vd ge exempel på när Skanskas goda hållbarhetsarbete gynnat affärerna och om även berätta om man avstått eller backat ur en affär för att det inte rimmar med Skanskas värderingar?

Svar: Den stora FN-skrapan i New York är ett kontrakt på 1,5 miljarder dollar och som Skanska fick bland annat för att de kunde visa på att de kunde svara på kundens krav på ansvarstagande och hållbarhet. Även arenan i New Jersey där finalen i amerikansk fotboll avgjordes ifjol är ett uppdrag som vi fick då vi svarade på kundens krav om hållbara lösningar. Vidare mäts i Sverige hur mycket av omsättningen som är grön. Det vill säga har en energiförbrukning som ligger under byggnormen.

Vd passade även på att säga att han tycker att köpare i form av stat, kommun och landsting gott kan ställa högre krav än vad de gör idag då byggindustrin gott och väl kan svara upp mot dessa.

SKF

Fråga: Förra året frågade jag här om SKF:s arbete med att kontrollera att leverantörerna följer uppförandekoden. Leverantörer har många risker inom hållbarhetsområdet och SKF har ett omfattande arbete för att kontrollera dessa. Det visade om inte annat den toppranking ni fått av Dow Jones Sustainability Index inom Supply Chain management.

Därför skulle jag skulle vilja följa upp min fråga från förra året med ytterligare ett par frågor inom det här området. Jag undrar hur riskanalysen ser ut när leverantörerna granskas. Jag undrar även om vd kan berätta vad som är den största utmaningen med detta arbete.

Min sista fråga rör konfliktmineraler där jag skulle vilja veta mer om hur SKF hanterar dessa.

Svar: SKF har en kommitté för ansvarsfulla inköp. I första hand är riskerna högre utanför Europa och leverantörer måste visa att de följer policys och processer som rör exempelvis arbetstid, löner och säkerhet. De senaste två åren har 250 audits gjorts där varje enhet gör action plans som följs upp även centralt. Förra året slängdes en leverantör ut på grund av avvikelser som var så pass omfattande och efter de upptäckts inte rättades till. Vad gäller konfliktmineraler så finns det processer och policys för att identifiera vilka produkter där dessa används liksom kontakter med leverantörer om hur de ska ta bort konfliktmineraler. Det är normalt sett i SKF:s elektriska system som dessa mineraler används. SKF omfattas som svenskt bolag inte av Dodd Frank Act men gör detta ändå. Just förra veckan infördes en ny policy angående hur detta ska hanteras externt och internt.

Folksam röstade även nej till det föreslagna, och av stämman sedermera godkända, incitamentsprogrammet med följande motivering:

Det här programmet är i stort sett oförändrat från tidigare år. Vi har röstat emot det förut och skälen är de samma den här gången. De prestationsmål som satts upp är okända, det finns inget tak för hur hög kostnaden för programmet kan bli vilket skapar en risk för oss aktieägare. Att tilldelningen av aktier är gratis tar även bort den ekonomiska risken för deltagarna och de incitament som den annars skulle tillfört. Därför röstar vi nej till förslaget och jag skulle vilja ha det till protokollet.

SSAB

Fråga: Jag undrar om vd kan berätta lite om vilka hållbarhetsutmaningar ni har identifierat hos era underleverantörer? Hur kontrollerar ni att era underleverantörer lever upp till era krav? Vad händer med de som inte gör det?

Svar: SSAB är medlemmar i Global Compact och besöker regelbundet underleverantörer och har därmed en god inblick. Upptäcks brister så ska de åtgärdas av leverantören för att de ska bibehålla kontraktet. Den CSR-funktion som finns är utbredd och det finns CSR-ambassadörer i samtliga avdelningar och divisioner.

Stora Enso

Fråga: Våra kunder är mycket engagerade i hållbarhetsfrågor och jag har därför några frågor om de allvarliga problemen i Pakistan rörande barnarbete i leverantörskedjan. Vi förväntar oss alla företag. Folksam investerar ska respektera barns rättigheter i all sin verksamhet. Av vd:s anförande framgår att problemen nu tas på allvar och det är bra, även om det är något sent. Vi anser att bolagets kommunikationsavdelning har varit mycket lyhörd för berörda aktieägare under de senaste veckorna. De har uppenbarligen fått en viss träning genom alla de problem rörande hållbarhet som bolaget ställts inför under en lång tid. Vi skulle vilja att vd berättar när ledningen för Stora Enso informerade styrelsen om problemen med barnarbete?

Svar: I april är det två år sedan vi började etableringsprocessen i Pakistan. Under sensommaren samma år fick vi information om att det fanns en hög risk för att det kunde förekomma barnarbete. Vi beslöt då att ta fram en plan för att hantera risken. Den planen togs fram av Parul Sharma och den håller nu på att implementeras. Varken Stora Enso eller dess styrelse vill se barnarbete i företagets verksamhet men idag kan jag inte ge ett exakt datum när vi är helt säkra. Det jag kan säga är att det är detta som är vårt mål.

Swedbank

Fråga: I FN:s Global Compact är rätten till kollektiv förhandlingen av de centrala principerna. I hållbarhetsredovisningen anges att endast 37 procent av de anställda har kollektivavtal i banken. Det sägs att detta är hänförligt till att det i Baltikum inte finns kollektiva avtal. Men även om vi tittar på Sverige så saknar 35 procent kollektivavtal. Kan vd berätta om hur banken ser på detta? Det är vanligt att företag som är verksamma i regioner med låg facklig aktivitet försöker underlätta bildandet av denna typ av organiserad förhandling. Gör Swedbank något liknande och i så fall vad?

Svar: Andelen fackligt anslutna i Sverige är hög och de 35 procent som inte är fackanslutna omfattas ändå av de kollektiva avtalen. Beträffande Baltikum så arbetar man med att stärka personalen genom att uppmuntra till bildandet av fackförbund. I Estland har det redan skett.

Swedish Orpham Biovitrum

Fråga: Vilka krav ställer ni på era leverantörer, hur ni mäter och följer upp dessa och om det är några leverantörer som ni har avbrutit ert samarbete med för att de inte kan leva upp till era krav?

Svar: Vi köper in material, varor och tjänster från mer än 1 000 olika leverantörer och strävar efter att tillämpa konsekventa regler för alla leverantörer utifrån vår Code of Conduct and Ethics. Koden har funnits sedan 2013. Vi har inte kommit så långt att leverantörer skriver under den men har det som mål. Vi har riktlinjer för nya leverantörer.

Sobis inköp görs inom främst två kategorier, de som styrs av internationella och nationella regulatoriska myndighetskrav och standarder och de som är av allmän natur som för alla företag oavsett bransch. Inköp i den första kategorin görs efter noggranna utvärderingar enligt Sobis egna styrande dokument och rutiner och därefter kontinuerliga utvärderingar. I den andra kategorin upphandlar Sobi till bästa villkor och balanserar pris med kvalitet och hänsyn till den aktuella branschens ansvarsnormer.

Tele2

Fråga: För något år sedan valde ni att minska på omfattningen av hållbarhetsinformation och integrerade hållbarhetsredovisningen i årsredovisningen. I år har ni kortat avsnittet om hållbarhet ytterligare och hänvisar istället till er hemsida där ni kan presentera utförligare och aktuellare information.

Den information som presenteras på webben kan i helt annan omfattning ändras, det är mycket svårare att få fram jämförande tal över tid och det är också svårt att se att ett revisionsbolag ska granska all data som presenteras där.

Frågan till vd blir därför vad som fått er att överge er omfattande och faktiskt på området ledande rapportering till förmån för denna avskalade modell.

Svar: Vi har valt att rapportera om hållbarhet i den så kallade "bakvagnen". Vi tror på "trippel bottom line" i de sociala och miljömässiga fördelarna med att vara en ansvarsfull ägare. Det som vi lägger upp på nätet läggs upp en gång per år och datummärks. Däremellan har vi möjlighet att göra uppdateringar och lägga upp information som ska nå många samtidigt.

TeliaSonera

Fråga: Min första fråga rör dotterbolaget Uzbek Holding, moderbolag till Coscom i Uzbekistan. Här finns det enligt er årsredovisning fortfarande en resterande säljoption som ställdes ut i samband med förvärvet av en 3G-licens, frekvenser och nummerblock i Uzbekistan. Den omfattar sex procent av aktierna i Uzbek Holding och kunde börja utnyttjas från den 16 februari 2013. Ägaren är det omtalade bolaget Takilant. Det är denna transaktionspartner som är föremål för den pågående mututredningen. Takilant har uppenbarligen inte utnyttjat sin säljrätt under 2013. Hur är läget för denna säljoption i dagsläget? Hur skulle TeliaSonera hantera en situation där Takilant skulle vilja utnyttja sin rätt? Är det överhuvudtaget tänkbart att TeliaSonera skulle kunna fullfölja sina åtaganden i detta fall utan att riskera att begå ytterligare ett mutbrott?

Min andra fråga gäller det delägda dotterbolaget Turkcell. Ni säger i hållbarhetsredovisningen att Turkcell är medlemmar i sina nationella Global Compact-nätverk. Det verkar dock som om Turkcells aktiviteter inom detta område är begränsade eftersom FN på sin hemsida upplyser om att de inte har rapporterat någonting till dem om sin verksamhet sedan 2009. De riskerar därför att bli uteslutna ur Global Compact. Vad beror detta på och kan TeliaSonera göra någonting åt det?

Svar: Vd svarade att de hade svårt att säga något om denna affär eftersom att åklagaren håller på med en brottsutredning. Han sa att rent hypotetiskt så trodde han att de troligen inte skulle fullfölja affären om företrädare för Takilant skulle begära det.

Beträffande Turkcell så sa vd att de endast har 38 procent av rösterna och att de har haft problem med styrningen av bolaget. De hade i alla fall pratat med Turkcell som säger att de har rapporterat men att det av någon anledning inte syns på Global Compacts hemsida.

Trelleborg

Fråga: Jämställdhet och mångfald är en del av mänskliga rättigheter. Men jämställdhet och mångfald handlar också om pengar. Det finns många studier som exempelvis visar att diversifierade grupper fattar bättre strategiska beslut och samarbetar bättre. Jag undrar om vd kan berätta om jämställdhetsarbetet inom Trelleborg? Hur ser strategin ut? Finns det några goda exempel?

Svar: Mångfald och jämställdhet är definitivt värdeskapande. Bolaget har 92 procent icke-svenska operativa chefer och har exempelvis anpassat alla utbildningsprogram och arbetstider utifrån detta. Vi vill inte göra om misstaget vi gjorde för några år sedan när vi missade det kinesiska nyåret. En strategi är även att ta bort alla expats. Vi vill inte skicka ut svenskar, fransmän och tyskar i världen utan anställda lokala chefer och se till att alla har samma möjligheter. Angående jämställdhet så finns det många fler kompetenta kvinnor än vi kanske ser i ledningarna idag. Vi arbetar mycket med mentorprogram, talangprogram och utbildningsinsatser där vi fokuserar på kvinnor i olika dimensioner.

Volvo

Fråga: Det senaste året har Volvos affär med Dongfeng rört sig framåt och jag undrar hur ni fört in hållbarhetsfrågorna i den processen? Vad har gjorts, vad görs idag och vad har ni för planer framöver för Dongfeng vad gäller hållbarhet? Som bekant är ju riskerna för problem med miljö och mänskliga rättigheter betydligt högre i Kina än i exempelvis Sverige.

Svar: Volvo arbetar nära Dongfeng även utanför rent finansiella frågor och där är en av de diskuterade frågorna hållbarhet. Vi definierar hållbarhet enligt FN:s definition, nämligen med miljö, mänskliga rättigheter och en ekonomisk del. Vi känner att vi haft en väldigt bra diskussion med Dongfeng. De inser att om de ska bli ett internationellt erkänt varumärke så måste de arbeta med detta på ett bra sätt. Vi kommer hjälpa till med utbildning inom Dongfeng och jag är komfortabel med hur arbetet börjat och hur vi kommer ta det vidare steg för steg.